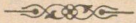

Заб. "Български Вѣстник"

ВИНАРСКО-ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИ ВѢСТНИКЪ

Излиза отъ редакционно-административния комитетъ, състоящъ отъ: Хр. С. Георгиевъ, Д. Торомановъ, А. Гечевъ,
М. Чукчуковъ, К. Малковъ и Д. Гюлеметовъ.

„Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“ излиза два пѣти въ мѣсеца: на 1 и 15 ч.

Годишната му цѣна за България е 4 л., за въ странство — 5.

На всичкитѣ ученици се отстъпя за 3 лева годишно.

Д. В. ХРАНОВЪ
Редакторъ на Първий Български Земледѣлчески Вѣстникъ.
„Ступанъ“.

По случай двадесет и пет години на Българския земеделчески периодически печатъ.

Тъ голѣма радостъ бързае да отбѣлѣжимъ факта, че съ встъпването на новата 1899 година, нашия, макаръ и скромень, земеделчески периодически печатъ навършва цѣли 25 години отъ своето съществуване.

Тъкмо прѣди $\frac{1}{4}$ столѣтие, когато въ цѣлото ни отечество владѣеше силата, когато никои не бѣ сигурень, дали благополучно ще дочака другия денъ, уважаемий г-нь Димитръ В. Храновъ се нагърбва съ колкото трудна, толкова и благородна работа — издаването и редактирането на първия Български земеделчески вѣстникъ, коумто даде подходящото име, в. „Ступанъ“, като за издаването му, не пожали ни материални срѣдства, ни спокойствие, само и само да помогне народу си, който по онова врѣме пѣшкеше, както подъ политическия, — така и подъ икономическия яремъ. Съ това си начинание, г-нь Храновъ, положи основата на нашата земеделческа журналистика, затова признателнитѣ му послѣдователи наредихъ, щото на 3 този м-ць, да се събержтъ и отдаджтъ нужднитѣ му почитания и уважения за прѣнесената услуга на нашата журналистика, която е честита, че ще празнува двадесет и пет години отъ своето съществуване.

Господинъ Храновъ, съзнавайки, че въ по-вечето случай икономическата свобода се прѣдпочита прѣдъ политическата, — прѣзъ всичкото врѣме на издаването на в. „Ступанъ“ (2 години и нѣколко мѣсеца) е водил доста умѣла борба за икономическото ни освобождение, като при това не е пропускалъ случая, да осжда лошитѣ закоренѣли навици на нашитѣ земеделци по начина на стопанствуванието имъ. До колко г-нь Храновъ е успѣлъ въ тази си борба, тукъ нѣма да се простираме, нѣ факта е, че той е билъ първия, който е турилъ основата на борбата отъ подобень характеръ, затова ний нѣма друго освѣнъ, да му поднесемъ нашитѣ най-голѣми почитания.

За значението на земедел. периодически печатъ, тукъ нѣма да говоримъ, защото не вѣрваме че ще се намѣри интелгентень чловѣкъ, който да отказва ползата отъ него, а особенно при съврѣменното положение на земеделчието, затова само ще обърнемъ вниманието на обстоятелството, че в. „Ступанъ“ е главния виновникъ за появяването на цѣль редъ списания и вѣстници въ този 25 годишень периодъ, които ще изброимъ по хронологически редъ: 1) В. „Земледѣлецъ“, редакторъ — Д. М. Наумовъ, год. 1883; 2) В. „Доманинъ“, редактиранъ отъ г. г. М. Георгиевъ и С. Ж. Дацовъ, год. 1884; 3) В. „Български Земледѣлецъ“, редакторъ г. Б. С. Руевски, год. 1887; 4) Сп. „Цѣлина“, редакторъ г. Хр. Максимовъ, год.

1892; 5) В. „Орало“, редакторъ г. Я. С. Забуновъ, 1894 год.; 6) В. „Орачъ“, редакторъ г. Стойновъ, г. 1894; 7) Сп. „Ново Земледѣлие“, редакторъ г-нь Н. Кърджиевъ, год. 1894; 8) Сп. „Птицевѣдство“, редакторъ г. Г. А. Поповъ, год. 1894; 9) В. „Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“, редактиранъ отъ учителитѣ при Пльв. Винар-Земледѣлческо училище, год. 1896; 10) В. „Съячъ“, редактиранъ отъ земедел. дружина въ гр. Варна, год. 1896; 11) В. „Земледѣлецъ“, редакторъ Ат. Овчаровъ, год. 1897; 12) Сп. „Садово“, редактирано отъ нѣколко учители отъ Землед. училище въ с. Садово, год. 1898; и 13) В. „Български Земледѣлецъ“, редакторъ г. Н. Кантарджиевъ, год. 1898. Днесъ земеделческиятъ ни печатъ се прѣдставява отъ слѣдующитѣ 5 вѣстници и списания, а именно: 1) В. „Орало“, който отъ 1895 год. станж органъ на Българското Земледѣлческо Дружество въ гр. София, встъпва въ VI годишнината отъ съществуването си; 2) В. „Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“, който скоро навършва III год. отъ съществуван. си; 3) Сп. „Съячъ“, което е въ II-та си годишн.; 4) Сп. „Садово“, въ I год. и 5) В. „Български Земледѣлецъ“, тоже въ I год.

Нашето най-горѣщо желание, по случай прѣдстоящия юбилейнь празникъ, е, дано този послѣдния стане причина за сближаването и взаимно работение на всички работници на литературното земедел. поле, понеже само слѣдъ подобно сплотяване, ще може да се подведе умѣла борба и въ едно не далеко бжджще ще видимъ осществень нашия идеалъ — подобрѣнието икономическото положение на западналия ни селенинъ; въ противень случай, вниманието на всички ни се отвлича другадъ и значителна частъ отъ своята енергия исхабяваме не само за излишна, нѣ и врѣдна работа. Частно Г-ну Хранову, виновника на това тържество, пожелаваме отъ сърдце и душа, дано Богъ продължи живота му та да дочака и 50 годишния юбилей, до което врѣме вѣрваме, че ще се притекътъ на помощъ цѣль редъ нови дѣйци — нови ратници въ трънливото литературно поле!

Дано 50 годишния юбилей завари нашия селенинъ, че се радва на пълно икономическо благосъстояние!!

Основателтъ на Българския периодически Земеделчески печатъ — Г-нь Д. В. Храновъ е родомъ отъ Лѣсковецъ, Търновско. Слѣдъ свършванетоъ срѣдно учебно заведение (1864 год.), той е учителствувалъ шестъ години въ Лѣсковецъ и Разградъ, а въ 1870 година заминжлъ за Австрия да продължава образованието си и постжпилъ въ висшето агрономно завѣдение въ Крижевацъ, гдѣто свършилъ наукитѣ си прѣзъ 1873 година. На завръщането си въ България, поканили сж го за учителъ въ Видинъ, гдѣто учителствувалъ двѣ години. Въ началото на 1874 година започнжлъ издаване на в. „Ступанъ“ отъ Видинъ, а прѣзъ 1875 год. покойния Л. Каравеловъ, въ печатницата на когото се печаташе в. „Ступанъ“, поканилъ го да се сдружжтъ и да издаватъ заедно списанията „Знание“, „Ступанъ“ и други полѣзни книги. Слѣдъ свършванетоъ на учебната година (1875) напустнжлъ Видинъ и заминжлъ за Букурещъ, гдѣто, слѣдъ като направилъ съ Л. Каравелова потрѣбнитѣ контракти, слѣдъ като

заплатилъ половината печатница, започнали задружно да издаватъ разни книги: *Кирилъ и Методий, Дѣтска библиотеката* и др. и продължавали издаването на „Знание“ и „Ступанъ“ до Априлий 1876 година, когато избухнх въстанието въ България. Отъ 1 Февруарий 1878 год. Д. В. Храновъ билъ назначенъ за чиновникъ особыхъ порученій при първий Пловдивски Губернаторъ Полковникъ Шепелева и тая длъжностъ изпълнявалъ до 1 Юний сжщата година, когато билъ назначенъ за съвѣтникъ по казеннымъ дѣламъ въ тогавашната Сливенска Губерния. Прѣвъ Октомврий сжщата година, когато се събрали въ Пловдивъ делегатитѣ на Великитѣ Сили за изработването на Румелийския Органически Уставъ, билъ повиканъ въ Пловдивъ отъ Рускитѣ делегати, Княза Чертелева и Полковникъ Шепелева, въ качество на драгоманинъ, до като Европейската Комиссия свърши работата си. На 1 Юний 1879 година, той билъ назначенъ за началникъ на отдѣлението въ Дипломатическия Отдѣлъ въ София, а послѣ въ Министерството на Външнитѣ Дѣла и Исповѣданията. Тая длъжностъ изпълнявалъ до Юний 1880 година, когато билъ испратенъ приврѣменно за Секретаръ на Българ. Княж. Дипломатическо Агенство въ Бѣлградъ, гдѣто стоялъ до Май 1881 година, слѣдъ което билъ назначенъ за Главенъ Секретаръ въ Министерството на Външнитѣ Дѣла и Исповѣданията, която длъжностъ изпълнявалъ до откриванieto на Министерството на Общитѣ Сгради, Земледѣлието и Търговията прѣвъ Юлий 1882 г. гдѣто билъ назначенъ за Главенъ Секретаръ и приврѣменно управлявалъ това Министерство. Съ откриванieto на Кодификационната Комиссия прѣвъ 1884 год. билъ назначенъ за членъ въ тая комиссия и изпълнявалъ тая длъжностъ до закриванieto ѝ (1885 г.) Въ това врѣме Негово Блаженство Екзархътъ го поканилъ за дѣловодителъ по учебното дѣло въ Македония и Одринския Вилаетъ, която длъжностъ изпълнява и днесъ. Въ врѣме на учителствуванието му въ Разградъ (1869 година) Д. Храновъ съ тамошнитѣ младѣжи е основалъ за прѣвъ пжтъ читалище, на което е билъ избранъ за прѣдсѣдатель и подъ надзора на което се намѣрвали селскитѣ училища тамъ. Прѣвъ двѣгодишното му учителствование въ Видинъ, билъ сжщо прѣдсѣдатель на тамошното читалище, който на свои срѣдства е поддържалъ нѣколко селски ученици, които сж се учили въ Видинското класно училище, като имъ бѣше наелъ особена кжща за живѣние. Прѣвъ 1868 г. Д. Храновъ (заедно съ С. И. Попова) съставилъ прѣвъ *Словаръ Француско-Българско-Турски*, Руссе 1868 год. Писвалъ е по разни въпроси въ списанията и вѣстницитѣ: „Знание“ (глѣдай 1875 г.), „Училище“ (глѣдай 1871 год. на) „Читалище“ (глѣдай 1870 г.) „Право“ (глѣдай 1866 година), „Напрѣдъкъ“ (глѣдай 1873 г.) „Стара-Планина“ (глѣдай 1876 година) и пр. (Изъ „Пер. Печ.“)

Допълнителни свидѣния къмъ биографията на Д. В. Храновъ, напечатана въ „Българский периодически печатъ“, отъ Д. С. Ивановъ, стр. 159. София, 1883 год.

Прѣвъ Руско-Турската война Д. В. Храновъ е билъ старши драгоманинъ при генералъ Гурко, началникъ на западния отрядъ. Прѣвъ всичкото врѣме до като е траяла

тая война, Д. В. Храновъ, постоянно е придружавалъ рускитѣ войски при двукратното прѣминаване на Балкана — прѣвъ Хаинския и Орханийския проходи — до Санъ-Стефано. Слѣдъ свършването на войната, на 1 Февр. 1878 г., Д. В. Храновъ е билъ назначенъ за чиновникъ особыхъ порученій при първия Пловдивски Губернаторъ. Прѣвъ сжщата година въ Пловдивъ започна да излиза първия, слѣдъ войната въ Свободна България, български вѣстникъ „Марица“. Въ тоя вѣстникъ работѣха г. г. Гр. Д. Начовичъ, Ив. Ев. Гешовъ, Д-ръ К. Стоиловъ и Д. В. Храновъ. По-сетнѣ, въ края на 1879 г., въ София започна да се издава в. „Български Гласъ“, на който Д. В. Храновъ бѣше единъ отъ редакторитѣ.

Отъ 1 Априлъ 1885 г. Д. В. Храновъ билъ назначенъ за дѣловодителъ по учебното дѣло въ Македония и Одринския вилаетъ до къмъ края на 1893 г., когато подалъ оставката си отъ тая длъжностъ. Слѣдъ това се завърналъ въ София, гдѣто се е занимавалъ съ писанне на учебници и други книжки, като сътрудничилъ въ списанието „Библиотека“, която се издаваше въ Пловдивъ. Слѣдъ това е билъ редакторъ на в. „Миръ“, отъ основанието му (Септ. 1894 г.) до Априлий 1897 г., когато се оттеглилъ отъ тоя вѣстникъ. Отъ четири години насамъ той е народенъ прѣдставителъ.

За участието му въ освободителната война Д. В. Храновъ е награденъ съ слѣднитѣ ордени: 1) съ сребърнъ медалъ „за Храбростъ“ на широка Георгиевска лента за носене на шия; 2) съ свѣтлобронзова медалъ за войната прѣвъ 1877—78; 3) съ златна медалъ на опълченцитѣ за освобождението (Стара-Загора — Шипка — Шейново) 19 Юлий 1877 г., награденъ отъ първия български князь Александръ I, съ когото е билъ при първото прѣминаване на Балкана прѣвъ Хаинския проходъ, и е участвувалъ при биткитѣ въ Хаинъ Къой, Лаханлии, Казанлъкъ, Нова-Загора, Джуранлий, Стара-Загора и пр.; 4) съ кръсть „Св. Станиславъ“ 3-тя степенъ съ „мечове“; 5) съ кръсть „Св. Анна“ 3-тя степенъ за служението му по гражданското вѣдомство; 6) съ кръсть „за гражданска заслуга“ IV степенъ и 7) съ кръсть „Такова“ IV степенъ по случай прѣбиванието му въ Бѣлградъ при Българското Дипломатическо Агенство.

Какво трѣбва на орача.

Минж онова врѣме, когато человекъ можеше да прѣкара безъ знания. Днесъ иджтъ нови врѣмена, явяватъ се и нови нужди, а за тѣхното удовлетворение се искатъ потребѣи, пжкъ за тѣхъ — знания. Който умно работи, той всѣкога по-голѣма печалба получава. Че който работи безъ знания, се лута като риба въ мжтна вода, че за не сигорността на приходитѣ си, въ този случай, търси другадѣ причинитѣ, когато въ сжщность тѣ зависжтъ отъ самия него, че всичко това е тѣй, вѣрвамъ никой не ще откаже. Всѣкой, който малко много е ималъ работа съ селени, ще се е убѣдилъ въ това. Че кой ли не знае, че кой ли не ги е лѣгалъ, че кой ли не е очаквалъ и очаква отъ селската напукана рѣчка и неговата кирлива кисия? Да, клетникътъ, много е маменъ и лѣганъ и още много ще бѣде маменъ, ако ли той

самъ не се застъпе за да си извоюва правата. Въ първитѣ години на освобождението ни, той всекога заплащаше данъкъ безъ квитанция, а че и била му се дала квитанция, защо му е, когато види само едно „черно слово, на бѣла книга“. Ако ли той даде 10, тѣ се записватъ 5, а разликата отива въ джеба на кмета или чорбаджията. Съ малки измѣнения това е и днесъ. Тогава, ако го мамехъ и лъжахъ петъ души, тѣ днесъ станахъ петнадесетъ?! Останалъ безъ пукната пара, клетий орачъ, дава скъпата си бюлетинка, въ време на изборътъ, за чашка винци или ракийца, безъ да размисли върху това, че си нанася самъ на себѣ зло. Помаменъ отъ лъскателнитѣ думи на краснорѣчивий ораторъ или кандидатъ; съблазненъ отъ стъклената чашка напълнена съ червено вино; зараванъ отъ голитѣ и сухи обѣщания, направени съ голѣми приструвки — всичко това го кара да се продава лекомисленно, безъ да помисли за сегнитѣ! Недоволни отъ това, гдѣто съ помощта на чашката и съ силата на бюлетинката си оспоряватъ мѣсто и поправятъ положението, нѣ още и злоупотрѣбватъ съ неговото довѣрие. Кой е виноватъ на това? Дали земледѣлецътъ — орачъ, или лъскателитѣ интелегентенъ? Селянинътъ е простъ, това всекой види и признава. Той се води подиръ всекого, койго умѣ добръ да приказва; той е и бѣденъ: за нѣколко стотинки продава трудътъ си; той е и невѣжа, не знае нито да чете, нито да пише и смѣта. Ето отъ кои нѣща, въсползовани другитѣ играятъ съ него така, както си искатъ. Кой тогава е виноватъ, дали селянинътъ-орачъ? Не, никакъ не е виноватъ той, а съ виновати тѣзи, що ги наричаме интелегенти и образовани и го лъжатъ така, че подъ булото на фразата: „за доброто на народа“ тѣ си пълнятъ джеба!!

Орачътъ има борба съ земята и има война съ цѣлата природа. Причината за всеко несполучливо плодородие зависи отъ съставътъ на почвата, или отъ извѣстни природни влияния. Тази почва и тази природа трѣбва да бждатъ изучени отъ него. По голѣмата частъ отъ данъцитѣ се искатъ и събиратъ отъ него. Като е тъй, той трѣбва да знае, гдѣ какво и защо дава и отъ кждѣ и за какво взема. Всичкитѣ закони сж написани за него: той е членъ отъ обществото и тѣзи закони му даватъ едни извѣстни права, а да знае правата си, той трѣбва да изучи тия закони. Законитѣ се пишатъ за народа, нѣ дали той ги знае? Попитайте който искате селянинъ, що е то законъ и какви закони имаме, ще получите отговоръ, че това за тѣхъ е нѣщо ново и непонятно. Орачитѣ съставляватъ болшинството отъ народа, тѣ работятъ и плащатъ най-много, слѣдователно, трѣбва да заематъ и по видни мѣста въ обществото, или по-добръ въ управлението.

Гдѣ е тогава спасението?

Спасението е въ науката, въ просвѣщението!

Дали ще се намѣри нѣкой, който да не е съзналъ още нуждата и ползата отъ науката? Дали ще има нѣкой, който да не може да направи разлика мжду учений и неучений? Вѣрвамъ, че всекой вече е съзналъ нуждата отъ науката и всекой е узналъ нѣйната полза; нѣ само че не могатъ всички да се доближатъ до нея и ѝ прѣгърнатъ. Кой е този баща, който не милѣе доброто на чадата си; кой е този, който не се наслаждава, когато дѣтето му съ милото си пискливо гласенце му прочете нѣкоя приказ-

чица отъ букварчето си. Не е истина, гдѣто нѣкой казватъ, че селянинътъ не билъ обичалъ да чете. Той обича да чете и да слуша, кога другъ му чете нѣщо поучително, нѣ какво да прави, като нѣма свободно време, а има ли такова пѣкъ ухахаренъ за нѣщо (кога ли сиромахатъ се е распустналъ; неговата утѣхъ сж съзлитѣ, мислитѣ, кахаритѣ и пр. още) какво да чете когато нѣма пѣкъ книги. Нѣколкото календарчета, прикаскитѣ на „Хитъръ Петра“ и „Настрадаинъ Ходжа“ и мн. др. сж прочитани по нѣколко пжти. „Сънищата на Пр. Дѣва Мария“ сжщо се прочитатъ по нѣколко пжти, носжатъ се въ пазва, пажтъ се като святина — съ една дума, изпълнява се всичко що е казано въ заключението. Отъ честото четение тѣ сж изучени и на изусть. Четението имъ се ограничава само мжду тѣзи и други нѣколко книги, а други поучителни нѣма. Може би да ми се възрази, че ний имаме толкова книги, пишатъ се списания, издаватъ се вѣстници, нареждатъ се брошури — и това всичко е се за народа т. е. за него. Нѣ тия що казватъ това, сами си противоречатъ: тѣ наричатъ селянитѣ невѣжи и прости, пакъ казватъ че пишатъ за тѣхъ; емъ ги наричатъ кйрави и ги каратъ да распознайтъ различнитѣ бой и кажатъ коя е хубавата. Издаватъ се вѣстници, пишатъ се списания, гласжатъ се закони, нареждатъ се брошури — всичко все за орача, а той знае ли знае, нѣма нито хаберь отъ всичко това! Неговата работа е съ пусталитѣ кравички и кривото оралце да изоре; послѣ съ кринче подъ мишница да посеѣ; по-послѣ съ сърпъ въ ржка, и кирлива риза на гърбътъ, да жъне; по-послѣ босъ и съ вила да вършиѣ и най-послѣ да плаща, да плаща и да плаща!!! Человѣкъ, който има много да работи, той трѣбва и да знае, трѣбва да е образованъ. Его защо, трѣбва всекой да каже: хайде да помогнемъ на орача, хайде да му дадемъ образование!

Значи, който знае да чете, чете, а какво да прави този, що не знае да чете? Дали той трѣбва да се изостави? Не, той трѣбва да се научи, нему трѣбва да му се покаже. Дайте на орача образование и той самъ ще подобри положението си. Пита се, гдѣ тогава трѣбва да се дава знание на орача? Да посѣщава редовно училището е не възможно, защото е занятъ съ много работа, а тогава гдѣ? За това нека се уреджатъ въ всеко село вечерни и недѣлни училища. Въ тѣзи училища той ще се научи да чете и пише. Че е нужно и писанието, нѣма нужда да го казваме. Человѣкъ, особенно селянинътъ, живѣе животъ скитнически: ходи войникъ, ходи по печала и другадѣ, затова явява се нужда да напише на родителитѣ си писмо, ако ли не знае то ще накара другого, нѣ той никога не ще може да напише това що мисли. При това и той открива нему тайнитѣ си. Сжщото е и когато получи писмо отъ родителитѣ си. Най-скъпоцѣнното нѣщо е човѣкъ да пази своята тайна. Макарь, че той съзнава това, нѣ е принуденъ и го върши. Още по-лошото е и това, когато само за да му подпишатъ името, състояще, само отъ двѣ думи, дава 4—5 и по-вече лева, и това се върши при разнитѣ прошеносписци, расилни и др. подобни екземпляри; дава 4—5 и по-вече лева за да му се направи едно прошение и др.! Стига толкова лъганье и мамение, стига толкова скубание и третирание на селянинътъ, време е вече да му се помогне. Нека и той земе

подобящото си място, въ обществото. Нека по-старитѣ оставятъ на страна пословицата: „Отъ дебело дърво, обрачъ не става“, а да посѣщаватъ редовно вечернитѣ училища и ще видятъ, че дебелото дърво ще се прѣвие. Человѣкъ не бива да казва „не могъ“: съ трудъ, постоянство и твърда воля всичко се постига. Да не казваме, че като нѣмамъ дарба, какво да се уча. „Наистина, казва С. Смаилъ, дарбата е отъ природата, нѣ тя се развива съ постоянень трудъ“. Чувалъ съмъ много да казватъ: „слѣпи сме“ и то затова, защото не знайтъ да четатъ и пишатъ, и то е така, человекъ, който не знае да чете и пише, той е слѣпъ макаръ, че очитѣ му сж здрави. Вечернитѣ училища сж основата и пѣтиятъ къмъ просвѣщенieto на селянинътъ — орачъ. Въ тѣхъ той ще научи нѣщо ново за своя занаятъ и нѣщо поучително за въ животътъ си; тука ще се научи той, че свѣтътъ не се ограничава само до тия байри, до гдѣто може да види неговото око; че свѣтътъ не се състои само отъ тия села, до които той е ходилъ; че въ този свѣтъ има двѣ категории хора, отъ които едниятъ всѣкога лъжатъ, а другитѣ — всѣкога биватъ излъгани; че въ този свѣтъ има голѣми несправедливости и най-послѣ самъ ще подири срѣдства за избавление отъ злото. Тука ще научи той, що е то грѣмотевица, какъ тя става и какъ да се пазимъ отъ неж; какво нѣщо е болестъ, отъ що се тя появява и какъ можемъ да се прѣдпазимъ отъ неж, т. е. какъ да отстранимъ причинитѣ ѝ. Ще научи полѣзни нѣща върху занаятътъ си и разбере съдържанието на пословицата: „Че лозето не ще молитва, а — мотика“. Сжщо и тука ще се научи за да си води въ всичко смѣтка, безъ която той на всѣка стѣпка е излъганъ.

При тѣзи добри страни на науката, защо и селянинътъ — орачъ не се воспользова? Вижда се, само той е синъ на Дѣда Адама и само на него се пада Божието проклятие: „иди и работи замята, съ потъ на челото да си вадишь хлѣба и земята да ти дава търне и бодили“. Като нема възможность да ходи на училище на друго място, защото нѣмотията го е толково ограничила, што едва криво лѣво искарева второто отдѣление, той остава простъ съ ограничени познания, та ето защо го и лъжатъ. Защо тогава не се захване по-серioзно за свѣстяванието на 75% отъ нашето население.

Мнозина знайтъ само да натякватъ и думатъ, че селянитѣ били невѣжи, прости, глупави и пр., а тѣ кой сж? — Затова и не помислятъ. Не сж ли и тѣ дѣца на тия селяни? Ама една пословица казва право: „че слѣпо като прогледа на далеко види“. Ако да не бѣше училището съ науката и книгитѣ, не щѣхъ ли да бѣдѣтъ равни и тѣ съ родителитѣ си — селяни? Не щѣхъ ли и тѣхъ да лъжатъ, както това става всѣкидневно прѣдъ очитѣ ни? Ето защо, длѣжностъ е пакъ вамъ, народни учители, най-голѣмъ е вашии товаръ; васъ гонятъ, прѣзиратъ и исклучватъ, нѣ и пакъ отъ васъ се очаква. Пробужданието на народа отъ васъ зависи: виѣ сте постоянно мѣжду него. Духътъ на народа е въ васъ, провдигнете този духъ, махнете мръжата отъ очитѣ му и покажете свѣтлината, облий свѣтъ! Както на нази сж дали тази свѣтлина, нека и ний така ѣ дадемъ нему. Човѣкъ може да намѣри грѣшкитѣ въ този свѣтъ, тогава, когато

дойде въ съзнание, т. е. тогава, когато поговори съ хора, що малко много сж запознати съ науката и живота; когато попрѣгърне листоветѣ на нѣколко книги и слѣди всичко. Училището не дава знания само между четиритѣхъ стѣни на стаята; знанието не се ограничава само между двѣтѣ кори на букварятъ; то не ни вика насилственно, а доброволно и безъ измама: въ него нѣма лъжа — то прѣска лѣчитѣ на свѣтлината на всѣждѣ мѣжду народа и го вика къмъ пробуждание. Науката е потрѣбна на всѣкого билъ той богатъ или сиромахъ. Въ никоя литература още не се е намѣрвало, че науката е потрѣбна само на богатитѣ и че бѣднитѣ — орачитѣ нѣматъ нужда отъ наука, знание и образование. Обаче литературата не го казва, нѣ всѣкидневнитѣ примѣри блѣстѣтъ като диаманти и ни показватъ, че науката е достъпна само на една малка частъ хора, а по-голѣмата — орачитѣ княжатъ въ невѣжество.

Ако ли орачитѣ-селяни нѣматъ възможность да слѣдватъ въ по-висши училища, то нека за тѣхъ се отворѣтъ така нарѣченитѣ вечерни училища. Тѣзи училища трѣбва да се завеждатъ, както спомѣнахъ и по горѣ, отъ народнитѣ учители. Тука да се държатъ сказки поучителни и се казватъ правата и длѣжноститѣ на орачитѣ; да се прочита нѣщо поучително; да се научатъ да си водѣтъ точна смѣтка за всичко и да се прави економия; да научатъ нѣщо по занаятътъ си; да имъ се расправи какви закони има и защо сж тѣ; да имъ се расправи какъ да се прѣдпазватъ отъ разнитѣ болести и най-послѣ който не знае да чете и пише, да се научи. А всичко това е събрано въ книгитѣ, библиотекитѣ и училищата. Затова трѣбва всѣкой да се провикне: „дайте на орача знание“! Ето какво трѣбва орачу!

с. Голѣмо-Ялари.

Цони Анчевъ.

ФАБРИКАЦИЯ НА ЛИКЬОРИ.

1) Историята за фабрикацията на ликьоритѣ.

Основния материялъ на всичкитѣ ликьори се смѣта алкоола, (винений духъ — спиртъ), който за прѣвъ пѣтъ е полученъ въ 12-то столѣтие. Отъ началото този продуктъ, колучень отъ варението (печението) на виното, се е продавалъ само въ аптекитѣ и то за цѣръ подъ името „печено вино“, „винень-духъ“ (Weingeist). Послѣ това, сж започнали да го размѣсватъ съ подсладена (съ захаръ и медъ) вода, и да го пиятъ като укрѣпително и отваряюще апетитъ питие. Сжщинскій основателъ на ликьорната фабрикация се смѣта алхимика Theophrastus Bombastus Paracelsus, който за прѣвъ пѣтъ е истеглил миризмитѣ отъ разнитѣ миризливи вещества, чрѣзъ подсладеный алкоола, като е добилъ подъ този начинъ едно много вкусно, търсено отъ всички, питие.

Самото име liquor е италианско значи течности. Още въ 1332 година сж започнали да приготвяватъ въ Италия подобни течности, размѣсени съ различни миризми и сж ги носили за продавание въ Парижъ подъ името *ликьори*. Особенно се е търсѣлъ и прѣдпочиталъ приготвеный съ розови миризми ликьоръ, който е билъ наречень съ името „Rosoglia“ или Розово масло.

Щомъ веднажъ сж се прочули тѣзи питиета започнали всики винари да ги дирятъ, тѣй като сж стангли много въ бѣсо врѣме обични на всички пиячи, а особено между по-висшитѣ и женитѣ. У насъ, и въ много други страни, този видъ ракии,

сж известни съ името „женска ракия“, тъй като женитѣ прѣдпочитат пиенето имъ. Дълго време тази търговия е останала въ рѣцѣтъ на италианцитѣ, особено на калугеритѣ, които въ срѣднитѣ вѣкове сж владѣли много земи, по които сж ги разпространявали (продавали). Приготовлението имъ е ставало съ аромати, добити изъ Европа и Азия, а по тѣзи сж давали и названията на ликѣоритѣ. Държанието въ тайна, начинитѣ за приготвянето на послѣднитѣ, е било най-голтмата длъжност (заповѣдъ) на всѣки калугеръ. Прѣдаването тази тайна на нѣкой свой человекъ, е ставало само рѣдко и то пакъ съ много строги заповѣди. Въ една фамилия, бащата е прѣдавалъ искуството само на тогова, който е проявявалъ наклонность къмъ фабрикацията имъ и е можалъ да пази тайни.

Това е продължавало до скоро време, когато химията е напреднала тъй много, че е изучила свойствата на алкоола, миризмитѣ, а главно на етерическитѣ масла добивани отъ послѣднитѣ. Слѣдъ усъвършенствуването на казанитѣ за дестилация на чистъ високо-градусенъ спиртъ, приготвянето на ликѣоритѣ е взело голѣми размѣри, като е било обърнато отъ въ тайно и по прѣдание искусство — на цѣла индустрия, която почива на научни основи, съ научни правила. Когато се е достигнало да се получава чистъ безъ миризми спиртъ отъ виното, тогава работата за приготвянето на ликѣоритѣ е станала много лека, тъй като се е знаело, че алкоола е въ състояние да истегля и задържа всички миризми отъ разнитѣ съдържачи ароматични вещества. Работата е сега много проста, тъй като приготвянето на ликѣора не изисква нищо друго, освѣнъ размѣсване (разрѣждане) на силний алкоолъ, съ които сж биле залати желеамитѣ аромати, съ подсладена вода. Понеже това нѣщо може да се направи отъ всѣкого, то виждаме, че всѣки хазяинъ, винарь, хотелджия и др. приготвяватъ всѣка година по нѣколко шишета ликѣоръ за домашно употрѣбление, или за продаване.

По горний начинъ се сполучва по нѣкога да се приготви твърдѣ добъръ (фина) ликѣоръ, но това още не значи, че приготвителя му е майсторъ фабрикантъ на ликѣори, ако той не се основава и придържа у самата наука за фабрикацията на ликѣоритѣ. Има много ликѣори, които се приготвятъ отъ нѣколко аромати изедно. Знаенето на пропорциитѣ отъ всѣка една аромата е влажно за въ голѣмо количество, тъй като често пхти промѣненето на едното влияе за получаването на нѣжний приятенъ вкусъ на питието. Приготовленото въ голѣмо е всѣкога по-износно, обаче то може да се прѣдприеме съ успѣхъ за всѣки единъ видъ ликѣоръ, само по-испитани рецепти, прѣдписани отъ самата наука. Всѣки винарь, или хазяинъ е въ положение и въ насъ да намѣри и купи добъръ спиртъ, колкото иска, но материяли за приготвянето на ликѣоритѣ мжно може самъ да си набави отъ разнитѣ миризливи вещества. Доставка имъ въ чисто състояние може по-евтено да падне отъ нарочно за тази цѣль основани фирми или фабрики, като послѣ се работи по известни правила и прѣдписание, безъ страхъ на загуба или прѣдписанията за тази фабрикация. Само че малкитѣ фабриканти трѣбва да се ограничаватъ съ приготвянето на по-малко видове, но всѣкога отъ най-добритѣ. Фабрикацията на обикновенитѣ — евтени ликѣори се исплаща за голѣмитѣ фабриканти, тъй като тѣ можтъ да ги фабрикуватъ по-евтено отъ веднжжъ употрѣблявани материяли, или же отъ такива получени съ голѣма отетжика

2) Раздѣление на ликѣоритѣ.

Имената на различнитѣ сортове сж общи почти въ цѣлий свѣтъ. По нѣкѣдѣ прѣдпочитатъ по съкратенитѣ имена, а другѣдѣ употрѣбляватъ собствени (мѣстни) изречения за ликѣори еднозначущи съ чуждитѣ. Сортоветѣ Пуншъ, Аракъ, Конякъ, Ромъ сж питиета, които на всѣкѣдѣ трѣбва да иматъ еднакъвъ съставъ, за да бждтъ такива. Нѣкои получаватъ специални названия: като кралска-вода, елексиръ, грамшампули, микилина-конакъ и др., но по-вечето се наричатъ по аромата, която излиза на лице въ ликѣора. Тѣй напр. ментовъ, протокалевъ, ли-

моновъ, карамфиловъ, ваниловъ и др. ликѣори. Приготвенитѣ за общата търговия ликѣори се раздѣлятъ на нѣколко групи, а главно:

- 1) Кремъ, маслени или гжсти ликѣори
- 2) Сжщи, или изобщо
- 3) Двойни Aquavite (двойна „лзова-вода“)
- 4) Прости „ „ (проста „ „)
- 5) Плодни ликѣори или Ратафии (Ratafias)
- 6) „Варени плодни води“
- 7) Специални сортове.

Cremes (смѣтана), наречени още: Huiles (масло) сж тѣзи ликѣори, които се приготвяватъ отъ най-отбранитѣ миризми и съ най-голтма гжстота въ сладината. За тѣхъ се взема захаръ, алкоолъ и миризми отъ 1-во качество, затова тѣ се смѣтатъ за най-добри (фини, Носн прима) питиета. Означението кремъ е общо за разнитѣ ликѣори отъ тази категория и служи като прилагателно. Собственното название се дава отъ самата аромата близка на вкуса, тѣй напр. crème de fleurs d'orange (кремъ отъ протокалиевъ цвѣтъ), Creme de Vanille (ваниловъ кремъ) и пр., при всичко че приготвянето имъ става съ помощта и на други ароматически вещества.

Ликѣори изобщо се наричатъ тѣзи, които се приготвятъ съ по-малко захаръ отъ първитѣ, слѣдователно тѣ сж по-рѣдки отъ тѣхъ, но качеството имъ не е по-долно отъ кремовитѣ, за това и при тѣхъ се взематъ добри-прѣсни (сжщи) материяли. Тѣ се смѣтатъ тоже за първокачественни (прима) ликѣори.

Двойна лзова вода, наречена още Aqua vitae (вода за животъ) е още по малко сладкъ ликѣора, отъ колкото обикновенитѣ. За това се взематъ по-прости 2-ро качественни материяли, затова се продаватъ, како секунда (2-ри) ликѣори.

Проста лзова вода. (проста Aqua vitae) сж ликѣори отъ 3-то качество. Приготвяватъ се съ помощта на евтени сурави материяли, затова сж най-евтени. Тѣ сж ликѣоритѣ за въ общата търговия — за по-обикновенитѣ кушовачи и се приготвятъ, често пхти отъ тѣзи материяли, които сж употрѣбени по-рано за направата на кремъ, или на сжщи ликѣори.

Плодни ликѣори (Ратафия) се получаватъ отъ разнитѣ плодове размѣсени съ алкоолъ, или къмъ сокътъ отъ плодовитѣ като се прибави алкоолъ, захаръ и вода.

Нѣкои отъ плодовитѣ ликѣори, като ананасовий, протокалевий и др. се продаватъ съ сжщитѣ цѣни, както и кремовитѣ, тѣй като по качество тѣ се сравняватъ съ тѣхъ.

Варени плодни води (плодови водки) се приготвяватъ отъ варението (печението) на приврѣли плодове, или отъ плодови течности. Къмъ тѣхъ принадлежатъ: сливовицата, черешовката, зарзалийката и др. Нѣкои отъ тѣхъ като остарѣжтъ се продаватъ съ твърдѣ висока цѣна.

Специлни сортове сж алкоолни питиета приготвени отъ особенни растения, като напр.: Rum (ромъ) отъ захарната трѣска, арракъ отъ оризъ, конякъ отъ виното и пр. Тукъ се отнасятъ и разнитѣ сложни питиета, като Пуншъ, Грокъ и др. Значението на тѣзи за въ търговията е много различно и зависи отъ старостта и произхождението имъ.

Приготовленото на всички горѣизложени сортове се прѣдприема, както казахме, отъ голѣмитѣ производители (ракаджии) По-малкитѣ механжии, хотелжии и пр. трѣбва да се стрѣмжтъ за приготвянето всѣкога на тѣзи питиета, които се търсятъ отъ тѣхнитѣ мищюрии. Приготовленото на сжщи-редки Кремове и Ратафии е безцѣлно, когато ще лежатъ въ избата, или ще пълнятъ шкафоветѣ на дюкенитѣ.

Общия принципъ за приготвянето на ликѣоритѣ е много простъ, затова се срѣщатъ, както казахме, у много винари разни видове ликѣори собствено притежание. Цѣлата работа може да свѣде въ слѣдующито два пункта: 1) ароматическитѣ нѣща или растения се обработватъ съ по-разрѣденъ алкоолъ, за да се истегли отъ тѣхъ вкуса и миризмата, 2) прибавж се нуждното количество захаренъ расворъ за подслаждане, подиръ което се боядисва, ако има нужда. Макаръ че на гледъ тази работа

се показва много проста — съ малко думи искавана: то пакъ има много нѣща на които ще трѣбва да се обърща внимание, за да може да се приготви всѣкога добъръ и еднакъвъ материалъ. Особено е важно тукъ, пробиранието на чисти прѣсни прибавки за арома, които трѣбва да се взематъ точно спорѣдъ прѣдписаното количество. Разбира се, че за приготов-

лението на ликѳоритѣ главно ще се гледа вкуса на пиящата публика, която може да обича по-малко сладниви, или много сладки питиета отъ единъ и същъ сортъ, въ този случай, трѣбва да доде на помощъ и вкуса на самия фабрикантъ, които въ случая ще допѣлва или отнема отъ прѣдписанието на рецептата.

(Слѣдва).

Януарий.

Януар (голямъ сѣчко) има 31 день. Деньтъ е 10 ч. а нощ. 14.

Хигиена. Внимавай на студѣтъ. Дръжъ жилището си добъръ затворено, като го провѣтрѣвашъ отъ врѣме на врѣме. Обличай се топло, особено когато излизашъ на вѣнъ. Спи почти въ студена стая, нѣ добръ завитъ. Прѣвъ врѣме на спане, не пали печката. Избѣгвай бѣздѣйствието, което е всѣкога врѣдно. Когато работишъ на вѣнъ, сваляй си горната дрѣха и се облѣчи, когато спрѣшъ да работишъ. Употрѣблявай по възможности тѣлсти и брашнени храни Избѣгвай спиртниѣ питиета, защото спиртътъ, като нахлуде въ мозъкътъ, причинява приливъ на кръвта.

Противъ истудявания употрѣблявай топли питиета, като имъ прибавишъ малко прѣщинова ракия. — Когато пхтувашъ съ кола, обвивай краката си съ сѣно или слама, ако нѣмашъ вълнена обвивка. Подиръ силенъ студъ разгрѣвай се постепенно, тъй като ако се разгрѣвашъ изведнѣжъ, явява се отичание по краката и ржцѣтъ. Ако нѣкоя частъ отъ тѣлото ти, еж и вдървила отъ студъ, търкай измръзналата частъ съ сѣтъ или ледъ и не жъ загрѣвай, освѣнѣ постепенно. Ако вѣнкашния студъ е силенъ, не дѣй влазя изведнажъ въ много топла стая.

Въ полето. Януарий е най незгодния мѣсець за работитѣ по земледѣлието. Кѣситѣ дни и студѣтъ достигатъ до максималностъ. Замръзванието, пришествието на снѣгътъ или излишкътъ отъ влага, пришествуватъ на оранието. Обаче, оранието може да продължава въ лежитѣ и пѣськливитѣ почви, ако не е валѣло скоро и не мръзне. Въ случай на благоприятно врѣме, земледѣлецътъ трѣбва да се възползува и приготви нивата си за пролѣтното ѝ засѣвание.

Разумния и работливия земледѣлецъ, не испуща случая да хвърли торъ на нивата си. Сега е най-удобното врѣме, да се подновѣватъ старитѣ ливади, раскопаватъ неразработенитѣ мѣста, да се почистватъ хендецитѣ за отводняване и поправѣтъ пхтищата. — Ако врѣмето е твърдѣ лошаво поправѣтъ се инструментитѣ, колата и др., режи се слама или сѣно за добитъкътъ, прочистватъ сѣмената опрѣдѣлени за пролѣтнитѣ посѣви съ помощта на триери (сортировки), отъ които по-едритѣ ще се употрѣбѣтъ за сѣме. Най-сетнѣ, този мѣсець е за почивка, размишлявание, сключване смѣтки и урѣждане инвентаритѣ на земледѣлецътъ.

Въ лозето. Продължаватъ всички недовършени работи отъ прѣдшествующий мѣсець, ако за това, разбира се, врѣмето позволява. Прѣдприема се торение на по-слабитѣ лозя. Количеството на торѣтъ, което ще се употрѣби за всѣка една лоза е слѣдующето: Хлѣвски изгнилъ торъ отъ 4—5 kg., овчи отъ 2—3, прѣщина отъ 4 до 6 кгр. Друга важна работа е, почистванието по кютюцитѣ мѣхъти и ларвитѣ на насѣкомитѣ, скрити подъ кората и цѣннатинитѣ, съ помощта на растворъ отъ гасена варъ, съ

често, да не би студѣтъ да проникне и ги измрази. Ако мръзни, разнася се торъ по лѣхитѣ или парцелитѣ, които ще се приработятъ по-късно. Когато вали снѣгъ или дъждъ приготвяватъ се рогозки слама, за покривание парницитѣ. За да истрайватъ по-дълго врѣме направенитѣ рогозки, потапятъ се 48 часа въ растворъ отъ 1 kg. синѣ камъкъ и 100 l. вода.

Въ овощната градина. Мѣсець Януарий, е мѣсецьтъ за почивка на градинаря, нѣ ако врѣмето е отвѣрнато, работитѣ: копане и риголение се започватъ. Съ садението на дрѣвчета се прикрятая, макаръ и врѣмето да благоприятствува за това. Сега е най-удобното врѣме да се извършва торението на дрѣвчетата: ископава се около дрѣвчето и се испива една или двѣ колички изгнилъ торъ, подиръ което се заравя съ ископаната прѣстъ.

Когато не е много студено, извършва се рѣзание на овощнитѣ дрѣвчета; нѣ ако температурата започне да спада подъ 0°, по-добрѣ е да се прѣкрати тази работа, тъй като клончетата не ще серѣжатъ гладко, а ще се отчекватъ което не е желателно. Тургатъ се на стратифицирания тѣзи отъ овощнитѣ сѣмена, които, по тази или онази причина, не сж може да се посѣятъ, като се разбѣркватъ съ пѣськъ, закопаватъ се въ градината и се оставѣтъ да стоятъ до пролѣтното имъ засѣвание.

Зимата е сезонътъ, въ който насѣкомитѣ прѣставѣтъ да дѣйствуватъ. Студѣтъ, на който хората отдаватъ унищожението имъ, никакъ не имъ врѣди. Слѣдователно, не трѣбва слѣпо да вѣрваме, че той съдѣйствува за истрѣблението на насѣкомитѣ, напротивъ, по-вечето Зоолози твърдятъ, че студениѣ зими сж благоприятни, неже ли врѣдни за насѣкомитѣ; тъй като птицитѣ не могатъ да кѣлватъ въ змръзналата земя и да търсятъ послѣднитѣ, които исклучително съставляватъ тѣхната храна, затова тѣ прѣкарватъ прѣспокойно зимний сезонъ, като не закѣснѣватъ да се събуждатъ въ първитѣ хубави пролѣтни дни и започнатъ на ново упостошенията си. — Така сжщо е и съ тѣхнитѣ яйца, които често пхти виждаме излупени и подиръ като сж прѣтърпѣли 20° студъ. Градинарѣтъ, трѣбва да се възползува отъ свободното си врѣме прѣвъ този мѣсець, да лиши дрѣвчетата си отъ сухитѣ части, лишай и други нисши растения, които живѣятъ за смѣтка на дрѣвчето и въ сжщо врѣме служатъ, като прибѣжище на много врѣдителни насѣкоми и ларви. Да чисти всички яйца и насѣкоми, като подиръ всѣчко това боядиса стѣблата и клонитѣ имъ съ нѣкакъвъ си растворъ. Само варовитѣ растворъ би билъ достатъчно за тази цѣль, ако варѣта не се втвърдяваше на въздухътъ, вѣлѣдствие на което се напуква и испадва отъ кората; за това казаный растворъ ще бѣде годенъ само тогава, когато му се примѣси 20% зеленъ камъкъ (сачи-кабросъ) и говежди извержения. Това намазване гони тази цѣль: да унищожѣ останхлитѣ

ларви, насекоми; лишей и да запази дръвчетата от силното слънце на пролѣтъ, или от замръзване прѣз зимата.

Скотовѣдство. Наставающитѣ студове, още прѣз Ноемврий мѣсець, задължават скотовѣдцитѣ, щото да вкарват добитѣкъ на зѣвѣтъ. Слѣдователно, и прѣз настоящий мѣсець първото нѣщо, на което трѣбва да се внимава, е запазването домашнитѣ животни от дѣйствието на студѣтъ. Особено внимание заслужава едрия рогат добитѣкъ, тѣй като студѣтъ намалява млѣчността въ доинитѣ крави и уговяването на воловетѣ. Дръж хлѣвѣтъ си топълъ, особено този, въ който се намират крави, които скоро ще се телятъ. Храни млѣчнитѣ си крави, колкото е възможно съ корено-плодни растения, като: моркови, рѣпа, цѣвкло и картофи, размѣсени съ рѣзано сѣно или слама и трици. Внимавай въ храненето на бреженитѣ кобили, като имъ даваш изобилна и здрава храна. Въ случай на хубаво врѣме, искарай на вѣнъ ергелото си.

Запазвай домашнитѣ птици от студѣтъ и влагата. Курникитѣ трѣбва да бѣде здравъ, сухъ съ южно изложение, запазенъ от источнитѣ и сѣвернитѣ вѣтрове. Постилай курника си съ сухи листа. Излупелитѣ се кокошки на пролѣтъ, започват прѣз този мѣсець да носѣтъ яйца. За да се увеличи носенето на яйцата, давай имъ силна и изобилна храна, като: жито, овесъ, гришка, слънчогледъ и др. Прѣз врѣме на голѣми студове събирай два пѣти прѣз деньтъ яйцата, защото ще стават зяпъ като замръзват и испукатъ. Пуикитѣ се налагат да лупятъ, като ги гарантираш от студѣтъ. Паткитѣ започват малко по късно носенето си и не ги оставай да излѣзват сутринъ, прѣди да не сж снѣли. Пристѣжи къмъ уговяването на къснитѣ и яловиги птици, като имъ даваш ечемичена и кукурузена каша, варени картофи и др.

Пчеларство. До като температурата е по ниска от 0°, не прави никаква ревизия на кошаритѣ си, тѣй като прѣз таква едно врѣме, пчелитѣ се намират въ голѣмъ покой. Внимавай, щото кошаритѣ ти да се не нападѣтъ от неприятели. Най-многого неприятели въ това врѣме сж мишкитѣ, които за да намѣрѣтъ прибѣжище и храна навлѣзват въ кошаритѣ. Нападнатитѣ отъ мишки кошари се познават по това, че прѣдъ отворитѣ имъ се намират остѣтци отъ восѣкъ и мъртви пчели.

За да се попрѣчи на влизанието на мишкитѣ, отворитѣ на кошаритѣ се остават нѣколко милиметра широки. Когато земята е покрита съ по-дебелъ снѣгъ, нѣкой отъ птичетата като: синигеритѣ, червено-шийкитѣ и др. уничтожаватъ значително пчели. Нѣ тѣй като тѣзи насекомоядни птици сж много полѣзни, не трѣбва да ги убиваме или хващаме чрѣз примки, нѣ да ги исплашваме да избѣгватъ далечъ отъ кошаритѣ. Ако нѣкой отвори на кошаритѣ, които сж изложени направо на слънцето или вѣтрѣтъ, припрѣчва се парче отъ тухла или дѣска, и по този начинъ ще се попрѣчи на вѣтрѣтъ и пчелитѣ не ще иматъ възможността да излѣзватъ, когато има слънце за да станѣтъ жъртва на вѣнкашния студъ.

Новъ Земледѣлчески вѣстникъ. Съ голѣмо удоволствие бързаме да съобщимъ на читателитѣ си, че земледѣлческата ни журналистика се убогати още съ единъ вѣстникъ, а именно: „Нова Борба“ — органъ на земледѣлческата партия, който се издава въ гр. Варна, подъ редакторството на г. Ю. Пекаревъ. Излиза всѣки Петѣкъ. Годишния му абонаментъ е 6 лева въ прѣдплата. Отъ уводната статия въ 1-й брой, която е вмѣсто программа, се вижда явно, че главната цѣль на в. „Нова Борба“ е, да създаде едно аграрно течение — една аграрна партия, която като поеме юдитѣ на управлението, да вземе присърдце интереситѣ на западналия ни земледѣлецъ и се погрижи, както за моралното, така и за материалното му

въздиганне; а не както сегашнитѣ и бившитѣ опозиционни фракции, да се задоволяватъ само съ проливание на крокодилски сълзи и голи обѣщания, до като не сж още на властъ, а щомъ се докопѣтъ до тази, да забравѣтъ всичко обѣщано! И дѣйствително, може ли да има по-справедлива, но на здрава нога почивайщи борба отъ тази: да искашъ щото този, който пълни съ злато държавнитѣ каси, да държи и тѣхнитѣ ключове и да дава направление за неговото разумно употребление? Отговора е, не и не! Като е така, ний нѣма освѣнъ да поздравимъ събратѣтъ си съ започнатата борба и да му пожелаемъ отъ сърдце и душа добъръ успѣхъ, куражъ и много плативши абонати — главното условие за прѣуспѣванието на вѣстника му.

Първия брой, освѣнъ уводната статия, съдържа още една, по образованието което трѣбва да има лицето назначено за Министрѣ на Търговията и Земледѣлието и подиръ иде хроника. Едно само, което не бие въ очи толкова добрѣ е, че още отъ 1-й брой, подъ името на вѣстника, е оставено: „органъ на земледѣлческата партия“. Знае се, че у насъ за създаването на подобна партия се е работило много малко и е започнѣто много отъ скоро, затова и такава нѣмаме, макаръ и земледѣлцитѣ да съставляватъ повече отъ $\frac{3}{4}$ отъ всичкото население. Спорѣдъ насъ, това название си имаше значението слѣдъ 1—2—3 годишна борба, до което врѣме ще може да се подготви почва за работа и ще се сгруппира частъ отъ тази масса.

Съобщаваме на читателитѣ си, че другарѣтъ ни Хр. С. Георгиевъ, управител на Евксиноградскитѣ лозя и изби, е приготвилъ обширно Винарство, което наскоро ще тури подъ печатъ. Способноститѣ на другаря ни Георгиевъ, сж познати на абонатитѣ ни, затова вѣрваме, че и на този му скѣпъ трудъ, ще дадѣтъ сжщий добъръ приемъ, както дадохъ и на Лозарството му. Съ отпечатванието на Винарството на г. Георгиева, ще се попълни една голѣма и чувствителна празнота въ нашата земледѣлческа литература.

Обръщаме вниманието на абонатитѣ си върху новоотворения отдѣлъ въ вѣстника ни: „Животѣтъ въ полето“, който ще съдържа, изброени по хронологически редъ, по-важнитѣ работи по всичкитѣ стопански отрасли, за всѣки мѣсець отдѣлно. Само броеветѣ които излизатъ въ началото на мѣсецѣтъ, ще съдържатъ текуцитѣ рабитѣ за прѣз цѣлия мѣсець. Отпечатванието на този отдѣлъ ще продължава до края на настоящ. 1899 год., така щото, събранъ цѣлия въ едно, ще прѣдставлява единъ прѣкрасенъ земледѣлчески календаръ. При изработванието му сме се ползували и отъ нѣколко чужди ржководства, нѣ всѣкой пѣтъ сме гледали да го приспособимъ напълно за нашитѣ условия, които, благодарение на нѣколко годишната ни практика, познаваме доста добрѣ.

Помолени сме отъ сътрудника си Г-нъ Д. П. Вълневъ, да направимъ слѣдующата поправка въ статията му: „Нѣколко думи по конкурса въ гр. Ломъ“, отпечатана въ брой 17-й на вѣстника ни, стр. 132: Конкурса въ гр. Ломъ е билъ откритъ отъ Министерския пратеникъ съ една рѣчь, а не самъ по себе си, както е казано въ статията му. Тази грѣшка е вмѣкната вслѣдствие невѣрно уведомяване, а не съ цѣль да оскърбява нѣкого.